

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A magyar mérnökök másod-
dik Balatont teremtenek ...*

Forrás: *Magyarság*

3n

(Hely)

1926. 9. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal, ...)

Tárgy

385.614

Hely

Idő

'1926'

Személy

A magyar mérnökök második Balatont teremtenek a főváros közvetlen közelében

Tervszerűen halad a soroksári Dunaág átalakítása és a csepeli kikötő építése

— *A Magyarság tudósítójától.* —

A csepeli kikötő építése nagy felkészültséggel folyt az idén is egész nyáron át és az egész magyar közgazdasági élet nagy várakozásokkal és reményekkel nézi a hatalmas méretű munka haladását. Hogy az érdeklődést kielégíthessük, a munka jelenlegi állása felől érdeklődtünk a budapesti kereskedelmi és ipari kikötőépítkezés kormánybiztoságánál, ahol Maurer Gyula miniszteri tanácsos távollétében Sajó Elemér miniszteri tanácsos, helyettes kormánybiztos, a *Magyarság* munkatársának a következőket mondotta:

Talán nem fölösleges mindenekelőtt még egyszer hangsúlyozni ennek a nagy nemzeti vállalkozásnak jelentőségét. Amint ismeretes, a Duna a Fekete-tengertől Budapestig az egész hajózási évben hajózható, a legnagyobb és teljesen terhelt 1000—1200 tonnás uszályokkal is. Budapesttől lefelé a Duna esése már nagyobb, a folyása gyorsabb, medre pedig ennek folytán változóbb. Ez az oka annak, hogy alacsonyabb vizállás idején, tehát különösen ősszel, amikor a forgalom a

legnagyobb, Budapesttől Pozsony, Bécs és Regensburg felé a hajók igen gyakran csak részleges terheléssel közlekedhetnek, vagyis a szállítás ilyenkor lényegesen drágább a Duna felső szakaszán, mint az alsón. Budapest tehát a Duna forgalmának természetes törési pontja. E mellett a főváros nagy vasuti gócpont is, fejlett kereskedelmi empórium, amelynek nagy bankszervezet áll rendelkezésére. Mindezek a körülmények és a kedvező földrajzi fekvés kereskedelmi és közlekedési szempontból egyaránt predestinálják Budapestet a nagy kikötőváros szerepére. Ennek elérésére szükséges, hogy egyrészt a hazai vasuti hálózatot szerves összeköttetésbe hozzuk a dunai hajózással, másrészt pedig egy modernül berendezett, nagy tárolóhelyekkel rendelkező kikötőt létesítsünk, ahol a kelet vagy nyugat felé átmenő árukat szükség esetén hosszabb időn át lehet leraktározni és vámmentesen tárolni, azután a kereskedelmi konjunkturák szerint bármerre elszállítani.

Modern villamosdaruk emelik parira a külföldi sőt

— Ismeretes, hogy a kormány olyan óriási területet szerzett meg a Csepel-sziget felső csucsán, sőt még lejjebb is a Soroksári Dunaág mentén, amely elegendő lesz arra, hogy minden feladatot évtizedek elképzelhető legnagyobb fejlődésének mértékéig is meg lehessen oldani ezzel. A kikötő terve óriási területet ölel fel, a medencék beosztása, a kikötő-pályaudvar és a vasuti hálózat megoldása ugy történt, hogy később semmi se állja útját a fejlődésnek. Természetes azonban, hogy a mostani súlyos középeurópai gazdasági helyzetben és a mi súlyos pénzügyi helyzetünkben ebből a nagy keretből egyelőre csak annyi készül el, amennyi már a jelenlegi deprimált viszonyok között is indokoltnak látszik. A munkába vett kikötőrészek a következők:

— *Az összekötő vasuti hid alatt elkészült az ugynevezett régi szigetvágánynak egy nagy teljesítőképességű rakodópartrésszé való átalakítása*, arra szánva, hogy ott tömegárut, kavicsot, szenet, homokot, építőanyagokat, ércet lehet szállítani vasútra rakni, vagy viszont, szükség esetén tárolni is. A partrész vasuti vágányai, a szénecsúzdák stb. teljesen elkészültek, csupán a nagy villamosdaru felszerelése van még hátra, de annak ellenére, hogy még csak tulnyomóan kézíerővel lehet a forgalmat lebonyolítani, a múlt évben itt már 124.000 tonna (12.400 vagon) volt a forgalom, legfőképpen szénben, amelyet a bányákból vasuton hoztak és itt raktak hájóra.

— A szigetvágányhoz esatlakozik az árvi-zelektől már mentesített Soroksári Dunaág balpartján a *főváros ugynevezett Ferencvárosi helyi kikötője*, amelyet már nem az állam, hanem maga a város épít. Itt már közel ezer méter partfalat épített ki a város. Be-

fejezés felé közeledik a főváros első modern, emeletes vasbeton tárházának építése, legközelebb elkészülnek a villamosdaruk is. A vasuti és közuti összeköttetések készen állnak. *Máris számbavehető forgalom van ezen a partrészen*, noha az átrakodás még itt is nagybárá kézíerővel történik. Például itt rakják át a sőt, amelyet most tulnyomóan Bajoror-

szágból, Regensburgból, Passauból kapunk és amelyet vasuton innen szállítanak el az ország különböző részeibe. A Soroksári-ut mentén fekvő petroleumfőmunkák nyersanyagát is innen szívják fel az uszályokból.

— A fővárosi helyi kikötő mentén kiképezett nagy belső anyamedence kikötője már *tulnyomóan elkészült*, sőt befejezés előtt áll a Soroksári felső Dunaágnál az ott már évek óta üzemben levő Kvassay hajózási zsillip mellett épülő *vízbeocsátó zsillip is*, amelyen át mindig friss vizet lehet majd adni a belső kikötőbe és azon át a Soroksári Dunaágra.

Jövő évre végleg elkészül a vámmentes kikötő

— A nagy Duna oldalán teljesen készen áll a *petroleumkikötő*, ahol már négy nagyvállalat telepedett meg. Itt összesen harmincezer tonna férővel hatalmas tárolótelepek létesültek.

— Ugyancsak a nagydunai oldalról nyílik a több, mint egy kilométer hosszú, *vámmentes kikötő medencéje*, amelynek óriási földmunkái, vasuti és közuti összeköttetései már *tulnyomóan készen állnak*. Elkészült egy háromezer négyzetméter nagyságú, *vasszerkezetű áruszin is*, amelybe hat nagy villamosdaru emelheti be a hajókon érkező árukat, vagy szállíthatja át ezeket a vasuti kocsiakra. A tulsó parton szerelés alatt áll a tömegárut átrakására szolgáló két hatalmas villamosgéparu, továbbá megkezdődött egy harminc-

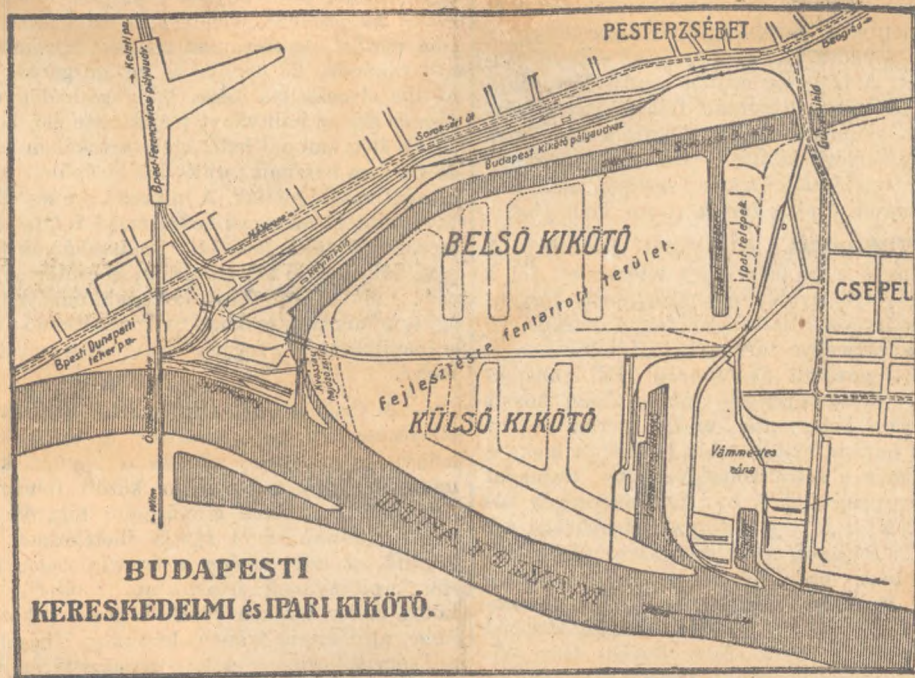
ezer tonna férőjű, közel negyvenméter magas gabonátárház építése is, amely a legmodernebb gépekkel, szárító- és tisztítóberendezésekkel készül. Ez a nagy tárház a jövő év végére készül el, akkorra a vámmentes kikötőt teljesen át lehet adni rendeltetésének. De a már kész áruszínben valószínűleg már a jövő tavasszal meg lehet kezdeni a forgalmat.

— Építés alatt áll a Soroksári Dunaág felső torkolatánál egy vasszerkezeti közúti híd és onnan a vámmentes kikötő felé vezető közut. Tavaszra ezek is elkészülnek és akkorra a vámmentes kikötőt a Soroksári-utról egyenes vonalban, kerül nélkül lehet majd megközelíteni. A kikötő ezzel olyan messze lesz a fővárostól, mint a Margitsziget.

Első ízben alkalmazzák a „talajvíz-súlyesztést“

— A kikötői pályaudvarnak egyelőre szükséges részei teljesen elkészültek. A múlt évben immár 182.000 tonna (18.200 vagon) forgalmat bonyolítottak le. Itt halad keresztül az államvasutara a Weisz Manfréd-gyártelep összes forgalma is, amely azelőtt csak bizonyos nehézségekkel, a HfV közvetítésével, juthatott át az államvasuti fővonalakra.

— Az előbb említett belső kikötőmedencék a szabályozott Soroksári Dunaágról nyílnak. Erre a célra a Soroksári Dunaág vizét az egész évben állandó magasságban kell tartani. Ezért a Soroksári Dunaág alsó torkolatánál, Tassnál, közel hatvan kilométerrel a fővárostól délre, nagy duzzasztómű, vízlebocsátó szilip és turbinatelep áll építés alatt, továbbá egy nagy hajózó szilip, hogy a hajók a nagy Duna vizéről feljuthassanak a Soroksári Dunaág magasabb vizére. Mindezek a munkák egy, hazánkban ezuttal első ízben alkalmazott újszerű eljárással, az úgynevezett talajvíz-súlyesztéssel készülnek, amely szerint sok csúktal veszik körül az építőtelepet és

**BUDAPESTI
KERESKEDELMI és IPARI KIKÖTŐ.**

a talajvizet olyan mélyre leszivják, hogy például az utolsó nagy árvizek idején hét-nyolc méter mélyen a Duna vízszíne alatt szeles időben valóságos porzott a homok. Ezek a nagy művek a jövő év végére készülnek el teljesen.

A soroksári Dunaágai hatvan kilométeres medencévé alakítják át

— Mindezek a munkák a Soroksári Dunaágot hatvan kilométer hosszú, állandó vízszíni hatalmas medencévé fogják átalakítani, amelyet lassú folyása és mélyebb vize, úgy szólván, második Balatonná predesztinál, a főváros közvetlen közelében. Ez a medence rendkívül alkalmas terepű vízisporttelepek,

strandfürdők, nyaralók létesítésére. Már is igen élénk a mozgalom ezen a téren. Így például már fürdő létesült Dunaharasztiin és Szigetszentmiklóson, nagyarányú strandfürdőt készül építeni Pesterzsébet is. A csónakázó-sport is nagyon fellendül és szépen fejlődik a Soroksári Dunaág mentén. Mivel a Soroksári Dunaág felső része körülbelül husz kilométeres darabon teljesen el volt iszapolva, ezen a részen hajózó medret kotornak ki. Ez a munka még ebben az évben elér Dunaharasztiig, de már most is lehetségessé vált, hogy a hajók Ráckeve-ről feljuthassanak Budapestre. Az első ilyen menetrendszerű hajójárat — az úgynevezett kofahajó, élelmisze-

rek szállítására — augusztus eleje óta közlekedik Ráckeve-ről közvetlenül a Központi Vásárcsarnok elé. A Soroksári Dunaág vidéke, amely régebben a nyílt Duna mentén fektett, de attól 1876 óta el van zárva és hajózását elvesztette, most visszanyerte hajózási lehetőségét, ami nagy örömet keltett ezen a vidéken.

— Hogy a magasabb Dunavíz el ne öntse az itt fekvő alacsonyabb vidéket, a partokon vízfogó töltések épülnek, ezek mögött pedig párhuzamos lecsapoló árkok, amelyek felfogják az átszivárgó vizeket és levezetik a duzzasztómű alá Tassnál a nagy Dunába. Ezek a terjedelmes munkák is megkezdődtek már, nagy egészükben a jövő évre el is készülnek, csak egyes kisebb részletek befejezése nyúlhat át az 1928. évre. Az építkezés nagy érdeklődést keltett általában a külföldön is, aminek tanujele, hogy igen sok idegen szakember tekinti meg a munkát. Általában az egész nagy munka a legszebb rendben, programszerűen halad a befejezés felé. Persze, még hátra van egy nagy feladat, a kész műnek megszervezése olyan módon, hogy a lehető legjobban elégithessék ki a közgazdasági élet szükségleteit. Itt azután az új kikötőnek szerves összhangban kell együttműködnie a már meglévő fővárosi rakodópartokkal, a dunaparti teherpályaudvar víze átrakódó berendezéseivel, a közraktárakkal, a téli kikötőkkel, általában az összes kikötő berendezésekkel. Kétségtelen, hogy az állam és a főváros meg fogják találni ennek a módját és az állami és városi kikötői berendezések harmónikus, egymást kiegészítve működnek majd össze a közeli jövőben.